

Arkeologia
Turun yliopisto

SMTT.fi
SUOMEN MUINAISTUTKIMUKSEN TUKEA RY

Suomen vanhin kirkonpaikka

www.ravattula.fi

Ravattulan Ristimäki – Suomen vanhin kirkonpaikka

Suomen vanhimman tunnetun kirkkorakennuksen jäännökset sijaitsevat Aurajoen varrella Ravattulan kylän Ristimäellä, Kaarinassa noin 4 km etäisyydellä Turun keskustasta. Elokuussa 2013 pieneltä metsäsaarekkeelta arkeologisissa kaivauksissa löytyneen kirkon käyttö ajoittuu ristiretkiajan ja keskiajan taitteeseen 1100-luvulle ja 1200-luvun alkuun, aikakauteen ennen Suomen seurakunnallista järjestäytymistä. Kyseessä on toistaiseksi vanhin ja ainoa tästä varhaishistorian vaiheesta varmuudella kertova kirkollinen rakennus maassamme. Kirkon kivijalan lisäksi paikalta on löydetty laaja ruumiskalmisto ja kirkkomaa sekä mäkeä kiertäneen aidan kiviperustus. Lähistöltä on myös tutkimuksissa tullut esiin kivikautisia asuinpaikkoja, rautakautisia röykkiöhautoja ja uhri- eli kuppikiviä.

Vuonna 2016 arkeologisia kaivauksia Ristimäellä jatketaan ainakin elokuun ajan – käynnissä olevan varainkeruukampanjan onnistuessa tutkimuksia tehdään syyskuun loppuun saakka. Arkeologisia tutkimuksia paikalla tehdään mahdollisesti viimeistä kertaa: vaikka tutkittavaa paikassa riittäisi vielä kymmeniksi vuosiksi, on rahoituksen järjestäminen kaivausten kuluihin osoittautunut lähes ylivoimaiseksi tehtäväksi. Paikkaa on tutkinut Turun yliopiston arkeologian oppiaine arkeologi Juha Ruohosen johdolla pääasiassa säätiöiden apurahojen ja yksityisiltä tahoilta saatujen avustusten voimin.

Ristimäki-hankkeen tukiyhdistys, Suomen muinaistutkimuksen tuki ry, järjestää yhteistyössä arkeologian oppiaineen ja myös muiden tahojen kanssa loppukesän ja syksyn aikana erilaisia tapahtumia. Tilaisuuksien kautta yleisölle esitellään tätä historiallisesti merkittävää kohdetta. Tarkoituksena on lisäksi tehdä tunnetuksi arkeologista tutkimusta ja lisätä yleistä kiinnostusta maamme menneisyyttä kohtaan. Yhdistys pyrkii myös keräämään varoja paikan kaivauksille ja löytöaineiston analysoinnille pienten ohjelmamaksujen ja kannatustuotemyynnin kautta. Yhdistyksellä on myös käynnissä virallinen varainkeruukampanja tutkimusten mahdollistamiseksi.

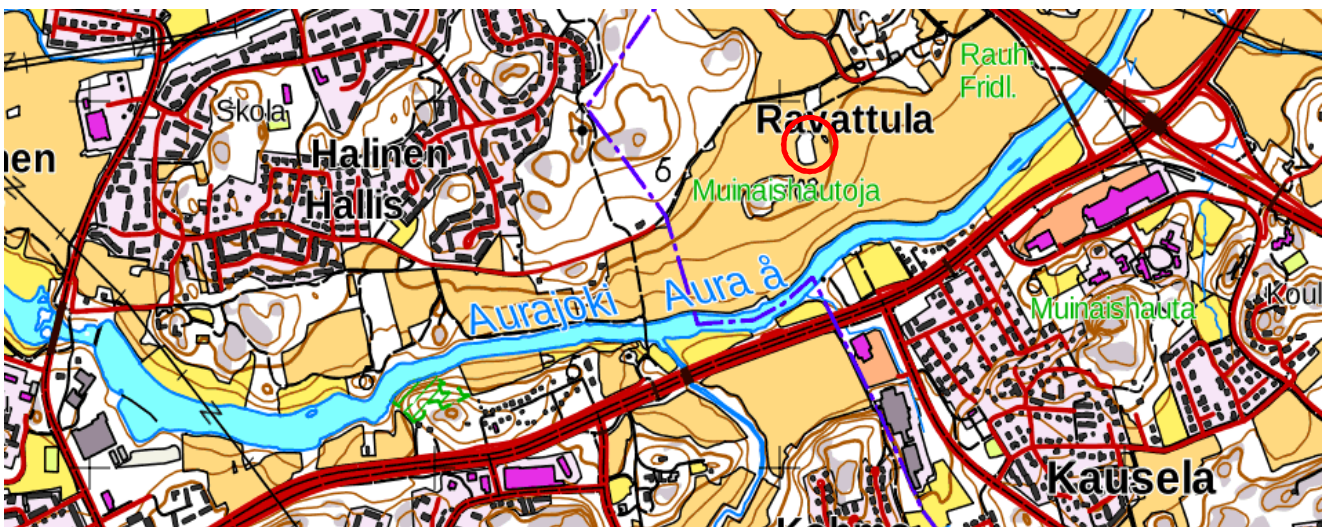
Suomen vanhin kirkonpaikka

www.ravattula.fi

Kesän 2016 ohjelma

Vuonna 2016 kaivauksia Ristimäellä pyritään tekemään elo- ja syyskuussa. Pääosa Ristimäen tapahtumista keskittyy arkeologisten kaivausten ajankohtaan. Ajantasainen ohjelma löytyy www.ravattula.fi -sivustolta.

Paikalla pääsee parhaiten kävellen tai pyörällä. Autoilua tulee välttää, sillä Ravattulaan johtava kylätie on yksityistie, ja Ristimäki sijaitsee yksityisen omistamalla maalla. Tarkemmat kulkuohjeet niin autoilijoille, jalankulkijoille kuin pyöräilijöillekin löytyvät osoitteesta www.ravattula.fi/kulkuohjeet.pdf

Kohteella vierailu tapahtumien ja kaivausten ulkopuolella

Ravattulan Ristimäellä voi jokamiehenoikeuksien puitteissa vierailla milloin tahansa. Kirkon kivijalan paikka on merkitty maastoon kivillä ja alttarin kohta valkoisella puuristillä. Kaivausten ja tapahtumien ulkopuolella Ristimäellä on opastaulu, josta on luettavissa kohteen perustiedot suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Kohdetta käsitteleviä esitteitä voi ottaa telineestä ja/tai postilaatikosta myös mukaan. Postilaatikossa säilytetään vieraskirjaa, johon vierailijoita pyydetään kirjoittamaan nimensä.

Kaivausten aikaiset opastukset keskiviikkoisin

Arkeologisten kaivausten aikana joka keskiviikko iltapäivisin (klo 12-15) Ristimäellä järjestetään "avoimet kuopat" eli kohdetta ja kaivauksia esitteleviä 15-30 minuuttia kestäviä kierroksia yksityishenkilöille (isommille ryhmille varattava erikseen). Kierrokset lähtevät Ristimäen ilmoitustaulun luota klo 13, 14 ja 15. Kierrokset ovat ilmaisia eikä niihin tarvita ennakoilmoittautumista. Kierrosten ulkopuolella ke-iltapäivisin kävijät voivat seurata arkeologien työskentelyä myös lähempää. Esillä on myös paikalta tehtyjä löytöjä ja kävijöiden kysymyksiin vastaa päivystävä muinaistutkija. Paikalle voi tuoda muinaisesineiksi epäiltyjä maalöytöjä tutkijoiden tunnustettavaksi. Arkeologeja saa myös ruokkia, ja erityisesti makeat herkut ovat tervetullut lisä uurastajien kahvi- ja ruokatauoille. Keskiviikkoisin iltapäivällä paikalla järjestetään myös Ristimäkeä käsittelevien kannatus tuotteiden myyntiä. Myyntipöydältä löytyy kohdetta käsitteleviä postikortteja ja merkkejä, julkaisuja, kirkon pienoismalleja sekä suosittuja 'Muinaisjäännös. Lain suojaama' -t-paitoja (också på svenska). Tuotemyynnin tulot menevät suoraan kaivaustutkimusten tukemiseen.

Suomen vanhin kirkonpaikka

www.ravattula.fi

Kohteella vierailu muulloin kaivausten aikana

Ristimäelle voi tulla myös muina aikoina. Kaivausten aikana arkisin Ristimäellä tehdään tieteellistä tutkimusta ja kohdetta käytetään myös opetuskohteena, joten vieraiden pääsyä tutkimusalueiden läheisyyteen on jonkin verran rajattu. Kaivausten etenemistä voi kuitenkin seurata kauempaa yleisölle erikseen varatuilta alueilta huomionauhan takaa. Ilmoitustaululta voi myös lukea ja ottaa mukaan tutkimuksista kertovaa materiaalia. Jos kiire ei ole vallan mahdoton, saattaa joku kaivajista ehtiä juttelemaan kävijöiden kanssa.

Kaivausten ja erilaisten tapahtumien aikana auto on hyvä jättää kauemmas ohjeissa osoitetuille pysäköintialueille, sillä Ristimäen edusta on varattu tutkimushenkilökunnan ajoneuvoille.

Yleisökaivaus 4.-12.8.

Arkeologin työstä kiinnostuneella yleisöllä ja harrastajilla on mahdollisuus osallistua Ristimäen kaivaustutkimuksiin torstaista 4.8. lähtien perjantaihin 12.8. asti (myös viikonloppuna la-su 6.-7.8.).

Yleisökaivauspaikkoja on päivittäin rajallinen määrä ja osallistumiseen tarvitaan ennakoilmoittautuminen. Aiempaa kaivauskokemusta ei osallistujilla tarvitse olla, vaan työskentelyyn opastetaan päivän kuluessa. Osallistumisesta peritään pieni maksu. Tarkemmat tiedot löytyvät www.ravattula.fi -sivustolta (> tapahtumat).

Opastukset koululaisryhmille

Tutkimushanke tarjoaa kaivausten aikana opettajan johdolla saapuville koululuokille arkeologin johtaman kierroksen Ristimäen kaivauksille, esittelyn kohteeseen ja arkeologin työhön sekä mahdollisuuksien mukaan myös tutustumisen läheisille rautakautisille muinaisjäännöksille. Kesto noin 30 min – 1 h sisällöstä riippuen. Tarkempi ajankohta sovittava etukäteen.

Suomen vanhin kirkonpaikka

www.ravattula.fi

Ristimäki-päivät 27.-28.8.

Lauantai 27.8.

Turussa järjestetään valtakunnallinen arkeologian harrastajien tapaaminen, johon liittyen ohjelmaa on päiviin osallistuville myös Ristimäellä muiden kohteiden ohella.

Sunnuntai 28.8.

Klo 11.00 Ristimäkeä käsittelevä esitelmä Kuralan Kylämäen Vanhassa Kanalassa (liittyy Kuralan Kylämäen Muinaistekniikan päivien ohjelmaan).

Klo 12.15 Opastettu kävely Ristimäelle lähtee Kuralan sillalta. Kävelyn aikana vierailaan myös Pähkinämäen ja Vanhan Ravattulantien rautakautisilla hautaröykkiöillä.

Klo 13, 15 ja 17 esittelykierroksia Ristimäelle ja lähialueen muinaisjäänöksille. Lähtö Ristimäen ilmoitustaulun edustalta.

klo 13-18 Erilaisia tapahtumia, kierroksia, esittelyjä, kirkon pienoismalli esillä, lapsille arkeologinen kaivausalue, myyntipöytä, syötävää, juotavaa ja muuta ohjelmaa. Päivän päättää hartaushetki Ristimäen kirkon muistoristin luona.

Ristimäki-päivien sunnuntain päivitetty ohjelma www.ravattula.fi -sivustolta (> tapahtumat). Tarkka ohjelma on selvillä elokuun aikana.

Sunnuntain 28.8. ajan on Kuralan kävelysillalta (entisen kampiförin paikka) opasteet Ristimäelle (auton voi jättää sillan läheisyyteen). Katso kulkuohjeet osoitteesta www.ravattula.fi/kulkuohjeet.pdf

Opastetut muinaisjäänöskierrokset ryhmille (tilauksesta)

Seuraavia kierroksia järjestetään ryhmille kesän ja syksyn aikana tilauksesta erikseen sovittavana ajankohtana:

- Ravattulan Ristimäen kierros
Tutustutaan Ravattulan Ristimäellä sijainneeseen kirkkoon, kalmistoon/kirkkomaahan ja Ristimäkeä kiertäneeseen aitaan. Mahdollisuuksien mukaan käydään myös läheisellä rautakautisella polttokalmistolla ja kuppikivellä. Kesto noin 45 min – 1 h. Lähtö Ravattulan Ristimäen edustalta.
- Ravattulan muinaisjäänöskävely – hautaröykkiöitä, kivikautta, kuppikiviä ja kirkonpaikka
Tutustutaan kävelen Aurajoen kulttuurimaisemaan ja erilaisiin kivilaudelta keskiajalle ajoittuviin muinaisjäänöksiin sekä Ristimäen kirkonpaikkaan. Kesto noin 2 h. Lähtö Kuralan kävelysillalta, jonne myös paluu.

Myös muita opastuksia järjestetään ryhmien kiinnostuksen mukaan. Tarkemmat tiedot ja hinnat www.ravattula.fi -sivustolta (> tapahtumat).

Suomen vanhin kirkonpaikka

www.ravattula.fi

Blogi – kaivauksilla tapahtunutta

Vaikka et pääsisikään käymään paikalla, voit seurata tutkimusten etenemistä, viimeisimpiä löytöjä ja muuta tapahtunutta hankkeen blogista. Blogimerkintöjä pyritään kaivausten aikana lisäämään päivittäin tai vähintään parin päivän välein, muulloin hieman harvemmin. Kirjotukset löytyvät nettisivulta www.ravattula.fi/blogi.htm

Pro Ristimäki -varainkeruukampanja

Ristimäen kirkonpaikan tutkimukset ovat mahdollisia ainoastaan ulkopuolisen rahoituksen turvin. Virallisella rahankeräyksellä pyritään keräämään varoja Ristimäen arkeologisten tutkimusten kuluihin, mm. kaivausten jatkamiseksi syyskuun 2016 loppuun saakka. Voit osaltasi auttaa tutkimusten etenemistä lahjoittamalla haluamasi summan suoraan Ristimäen tutkimusten käyttöön Suomen muinaistutkimuksen tuki ry:n tilille FI25 5716 9020 0252 48 (OKOYFIHH) viitteellä 1122 (tai haluamallasi viestillä).

PRO RISTIMÄKI

TÄMÄN VUODEN KAIVAUSTUTKIMUKSET RAVATTULAN RISTIMÄELLÄ OVAT VAAKALAUDALLA: TEE LAHJOITUS
SUOMEN VANHIMMAN KIRKONPAIKAN TUTKIMUSTEN MAHDOLLISTAMISEKSI VIITTEELLÄ 1122
TILILLE FI25 5716 9020 0252 48.

————— KIITOS TUESTASI! —————

SMTT
SUOMEN MUINAISTUTKIMUKSEN TUKI RY

SUOMEN MUINAISTUTKIMUKSEN TUKI RY, POLIISIHALLITUKSEN 11.11.2015 MYÖNTÄMÄ RAHANKERÄYSLUPA POL-2015-6548

Rahankeräyslupa POL-2015-6548, myönnetty 11.11.2015, voimassa 10.11.2016 asti koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kampanjan tarkemmat tiedot: www.ravattula.fi/ristimaki.htm

Lisätiedot ja tiedustelut

Ravattulan Ristimäen tutkimushanke: www.ravattula.fi

Suomen muinaistutkimuksen tuki ry: www.smtt.fi

Kannatusyhdistys somessa: www.facebook.com/muinaistutkimuksentuki

Ilmoittautuminen yleisökaivauksille, yleiset kysymykset ja tiedustelut (sposti: ravattula@smtt.fi)

Kaivausjohtaja Juha Ruohonen (sposti: jukaru@utu.fi)